

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH I RESTAURATORSKICH

NA PRZYWRÓCENIE PIERWOTNEJ KOLORYSTYKI WNĘTRZA
KOŚCIOŁA PW. ŚW. JÓZEFA W SITNIE

Autorzy:

mgr Emilia Wiśniewska-Starszak
konservator dzieł sztuki
nr dyplomu: 211194

mgr Dominika Szczepanowska
konservator dzieł sztuki
nr dyplomu: 211035

mgr Małgorzata Garlicka
konservator dzieł sztuki
nr dyplomu: 211449

KONSERWACJA ZABYTKÓW

Emilia Wiśniewska-Starszak

ul. A. Mickiewicza 92/4

87-100 Toruń

NIP: 956 23 77 795, Tel. 736 605 404

Wiśniewska-Starszak
Emilia Wiśniewska-Starszak

Dyplomowany Konservator Dzieł Sztuki
nr dyplomu 211194

Małgorzata Garlicka
Małgorzata Garlicka

Dyplomowany Konservator Dzieł Sztuki
nr dyplomu 211449

Diecezja Bydgoska
Parafia Rzymskokatolicka
p.w. Św. Józefa

Sitno 34, 89-413 Wąwelno
NIP: 5040042326 REGON: 091555336

PROBOSZCZ

ks. Dominik Machowski
ks. mgr Dariusz Kozłowski

TORUŃ – SITNO 2023-2024

DZIEŁO KONSERWATORSKIE I DOKUMENTACJA CHRONIONE PRAWEM AUTORSKIM

Prawo autorskie, zgodnie z art. 1, Ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych z dnia 04.02.1994 r.

Dz. U. Nr 24, poz. 83 z dnia 23.02.1994 r. (Dz. U. Z 2006 r. nr 90 z późn. zm.)

Powielanie, udostępnianie osobom trzecim, nanoszenie zmian bez zgody autorów zabronione

Ważnym aspektem prac konserwatorskich jest również zahamowanie procesu niszczenia sklepienia poprzez zabezpieczenie pęknięcia. W tym celu należy wzmocnić wiązanie muru i zatynkować powstałą szczelinę.

Zamierzenia obejmują również usunięcie nieprzepuszczalnych powłok malarskich (lamperii) z korpusu kościoła i zastosowanie materiałów dedykowanych do obiektów zabytkowych, które umożliwią właściwe oddychanie murów.

Założenie prac konserwatorskich obejmuje także prace przy drewnianych elementach wystroju kościoła. Planowane jest oczyszczenie z wtórnych warstw malarskich, dezynsekcja drewna zaatakowanego przez owady i wzmocnienie zdeintegrowanej struktury drewna.

Powyższe działania konserwatorskie ochronią obiekt przed postępującym niszczeniem i przywrócą pierwotną estetykę wnętrza.

W trakcie przebiegu prac konserwatorskich prowadzona będzie obszerna dokumentacja fotograficzna. Ustalenia dotyczące kolorystyki ścian, sklepienia i elementów wyposażenia będą na podstawie decyzji i wytycznych Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków oraz podczas komisji z udziałem nadzoru konserwatorskiego Przedstawicieli Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Bydgoszczy.

8. Program prac i zalecenia konserwatorskie

8.1. Program prac dla sklepienia prezbiterium

1. Wykonanie wstępnej dokumentacji opisowej oraz fotograficznej aktualnego stanu zachowania sklepienia prezbiterium.
2. Przeniesienie wszystkich elementów ruchomych znajdujących się w prezbiterium – obrazów, krzeseł, ławek, ołtarza (stołu ołtarzowego) i ambony przed prezbiterium.
3. Oddzielenie prezbiterium od pozostałej części kościoła na czas trwania prac.
4. Oczyszczenie sklepienia z kurzu oraz pyłów zalegających na powierzchni.
5. Uzgodnienie z komisją dalszego postępowania dotyczącego wtórnych przedstawień malarskich.
6. Oczyszczenie sklepienia z wtórnych warstw kolorystycznych po uprzednim wykonaniu prób.
7. W razie konieczności, usunięcie wtórnych zapraw cementowych.
8. Oczyszczenie i przygotowanie do uzupełnienia pęknięcia występującego na sklepieniu prezbiterium poprzez usunięcie zniszczonych fragmentów tynku i pogłębienie szczeliny.

9. Zagruntowanie powierzchni muru w obrębie szczeliny przed dalszymi pracami.
10. W przypadku zaistnienia konieczności zszycie fragmentu muru przy pomocy systemów typu Brutt Saver lub równoważnych.
11. Wypełnienie szczeliny i uzupełnienie ubytków tynku poprzez wykonanie wstępnej obrzutki uzupełniającej-podkładowej, a następnie drobnoziarnistej warstwy wykończeniowej.
12. Zabezpieczenie oczyszczonych polichromii, pudrującej się warstwy malarskiej np. 2-5% roztworem żywicy Paraloid B-72 w toluenie.
13. Reintegracja oryginalnej warstwy malarskiej przy użyciu np. pigmentów na polialkoholu winylu lub gotowych farb firmy KEIM.
14. Rekonstrukcja złocen gwiazdek na polichromii złotem płatkowym 23 $\frac{3}{4}$ karata na mixtion.
15. Wykonanie dokumentacji przebiegu prac konserwatorskich.

8.2. Program prac dla ścian prezbiterium wraz z gzymsem

1. Wykonanie wstępnej dokumentacji opisowej oraz fotograficznej aktualnego stanu zachowania ścian prezbiterium.
2. Przeniesienie wszystkich elementów ruchomych znajdujących się w prezbiterium – obrazów, krzeseł, ławek, ołtarza (stołu ołtarzowego) i ambony przed prezbiterium.
3. Oddzielenie prezbiterium od pozostałej części kościoła na czas trwania prac.
4. Oczyszczenie ścian z kurzu oraz pyłów zalegających na powierzchni.
5. Oczyszczenie ścian z wtórnych warstw kolorystycznych po uprzednim wykonaniu prób z wykorzystaniem metod mechanicznych oraz chemicznych. Ze względu na zły stan zachowania pierwotnej warstwy polichromii należy ustalić z komisją konserwatorską, do której warstwy kolorystycznej dążyć.
6. W razie konieczności, usunięcie wtórnych zapraw cementowych.
7. Po oczyszczeniu należy ocenić ponownie stan zachowania ścian pod względem zawilgocenia. Ewentualnie usunąć zawilgocone i zdeintegrowane fragmenty tynku, a następnie osuszyć i zdezynfekować fragmenty ściany.
8. Uzupełnienie ubytków tynku poprzez wykonanie wstępnej obrzutki uzupełniającej-podkładowej, a następnie drobnoziarnistej warstwy wykończeniowej.

9. Zabezpieczenie powierzchni oczyszczonych polichromii np. 2-5% roztworem Paraloidu B-72 w toluenie.
10. Reintegracja warstwy malarskiej przy użyciu np. pigmentów na poliakoholu winylu Paraloidzie B-72 w toluenie o odpowiednim stężeniu lub gotowych farb firmy KEIM.
11. Wykonanie dokumentacji przebiegu prac konserwatorskich.

WOJEWÓDZKI URZĄD
OCHRONY ZABYTKÓW W TORUNIU
DELEGATURA W BYDGOSZCZY
85-102 BYDGOSZCZ, ul. Jezuicka 2
tel./fax 52 322 49 98, 52 322 44 17
NIP 956-16-21-700, REGON 005740463

opisowa 522/2024

8.3. Program prac dla ścian kościoła

1. Wykonanie wstępnej dokumentacji opisowej oraz fotograficznej aktualnego stanu zachowania ścian kościoła.
2. Odpowiednie zabezpieczenie elementów ruchomych znajdujących się w kościele, okien oraz posadzki.
3. Oczyszczenie ścian z kurzu oraz pyłów zalegających na powierzchni.
4. Uzgodnienie z komisją dalszego postępowania dotyczącego wtórnych przedstawień malarskich.
5. Oczyszczenie ścian z wtórnych warstw kolorystycznych po uprzednim wykonaniu prób.
6. Usunięcie wtórnych zapraw cementowych.
7. W przypadku zaistnienia konieczności, zszycie fragmentów muru przy pomocy systemów typu Brutt Saver lub równoważnych.
8. Wypełnienie szczelin i uzupełnienie ubytków tynku poprzez wykonanie wstępnej obrzutki uzupełniającej-podkładowej, a następnie drobnoziarnistej warstwy wykończeniowej.
9. Uzgodnienie ostatecznej kolorystyki z Przedstawicielami odpowiedniego WUOZ. Malowanie ścian przy pomocy gotowych systemów farb firmy KEIM.
10. Wykonanie dokumentacji przebiegu prac konserwatorskich.

Z up. Kujawsko-Pomorskiego
Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków
Kierownik Delegatury

mgr inż. Janusz Niemcing

8.4 Program prac dla elementów drewnianych (ławki, filary, prospekt organowy, szafa organowa, strop deskowy, drzwi)

1. Wykonanie wstępnej dokumentacji opisowej oraz fotograficznej.
2. Oczyszczenie na sucho wszystkich powierzchni z luźnych zabrudzeń powierzchniowych za pomocą odkurzacza oraz pędzli.

3. Zabezpieczenie ścian, podłogi oraz wyposażenia kościoła przed ewentualnym zabrudzeniem przez materiały używane podczas pracy.
4. W przypadku szafy organowej – zabezpieczenie elementów instrumentu.
5. Oczyszczenie powierzchni drewnianych z wtórnych nawarstwień po uprzednim wykonaniu prób z wykorzystaniem metod mechanicznych oraz chemicznych.
6. Dezynsekcja aktywnych żerowisk drewnojadów przy pomocy iniekcji środkiem owadobójczym.
7. Impregnacja drewna metodą pędzlowania oraz iniekcji przy pomocy 10% roztworu żywicy syntetycznej (Paraloid B-72) w toluenie w miejscach osłabionej struktury drewna.
8. Usunięcie starych, niezdatnych do użytku gwoździ i połączeń stolarskich.
9. Usunięcie wtórnych uzupełnień drewna, które zostały wykonane z nieodpowiedniego materiału.
10. Sklejenie pęknięć oraz wypełnienie ubytków drewna przy pomocy odpowiedniego kleju stolarskiego typu Vinavil oraz fleków dociętych z wysezonowanego, tego samego rodzaju drewna. Możliwe również uzupełnienia z żywicy epoksydowej dwuskładnikowej typu Araldite SV/HV36. Powierzchnia kitów powinna być poprawnie opracowana, nie wystając poza lico oryginału.
11. Zabezpieczenie powierzchni werniksem retuszarskim.
12. Reintegracja oryginalnej warstwy malarskiej przy użyciu np. farb wodnych lub olejno-żywicznych.
13. Zabezpieczenie powierzchni werniksem końcowym.
14. Wykonanie dokumentacji prac konserwatorskich.